

Natuurbrandanalyse 2025

Periode 18 april – 21 april

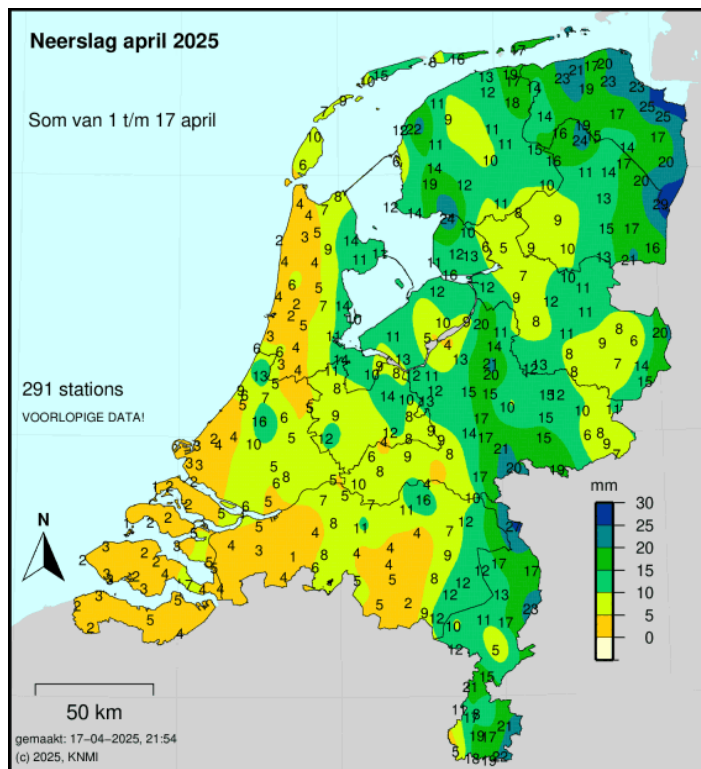
Samenvatting

Hoewel Nederland in een vrij wisselvallige periode zit, zijn de verschillen binnen het land vrij groot. De regen lijkt ervoor te zorgen dat we een vochtigere buffer beginnen te krijgen. In combinatie met activerende sapstromen, wordt de natuur wat weerbaarder voor natuurbranden.

Hoofdzakelijk in de westelijke kustgebieden en vooral in het zuidwesten zijn de neerslagsommen de laatste tijd zeer beperkt gebleven. Het weerbeeld de komende dagen toont ook landelijke verschillen, waarbij vooral het zuidwesten en westen toch nog een natuurbrandgevaar blijft houden. Op vooral vrijdag en zaterdag komt overdag onder andere in die regio's weer een lage luchtvochtigheid voor. Op zaterdag komt daar ook een stevigere wind te staan, met windsnelheden van 6-7 m/s en windstoten van 10-11 m/s. Met het uitblijven van de regen en het verwachte weerbeeld, kan de vegetatie vooral in die regio die dagen nog beschikbaar worden om te branden. Met name met de wind op zaterdag kunnen eventuele branden daar zich ook sneller verspreiden.

Elders in het land is de natuur al een stuk vochtiger, mede dankzij de gevallen regen, al blijven ook daar nog regionale verschillen. Voor veel delen van het land is de kans op grootschalige en langdurige natuurbranden klein, maar vooral in het westen en zuidwesten van het land concentreert zich de komende dagen nog een redelijk natuurbrandgevaar.

Met Pasen wordt het weerbeeld weer wisselvalliger met een hogere luchtvochtigheid, enkele (onweers)buien waarbij lokaal ook redelijk forse neerslagsommen voor kunnen komen. Het natuurbrandgevaar die dagen zal dan ook weer beperkter zijn. Een lokaal brandje kan dan niet uitgesloten worden, zeker vanwege de langdurige droogte die we hebben gehad en daar waar ook de laatste dagen nog niet veel regen is gevallen, maar een grootschalige brand zit niet in de verwachting.

Terugblik recente natuurbranden & staat van de vegetatie

De laatste dagen is het rustiger gebleven met de natuurbranden. Niet heel gek, gezien we zo nu en dan wat neerslag hebben gehad en de lucht vochtiger was. Daar waar voornamelijk weinig neerslag is gevallen, vooral in het westen en zuiden van het land, kan de brandstof onder droge condities nog beschikbaar worden om te branden.

Wel begint het op te vallen dat de natuur begint te activeren. Op sommige heidegebieden begint de heide ook enigszins groen te kleuren (zie foto hieronder), wat een teken is dat de sapstromen gaan activeren en er een vochtigere buffer in de natuur verschijnt. Op dat punt zijn we daarentegen nog niet.

Voor wat betreft incidenten viel het vooral op dat de brand in de Loonse en Drunense duinen (12 april) afgelopen woensdag (15 april) weer oplaaide, ondanks dat daar een paar millimeters aan regen was gevallen in de tussentijd. Het laat zien dat een significante laag van de bodem nog droog is geworden en de warmte bij een dergelijke brand al voor een langere tijd in de bodem kan blijven zitten. De komende dagen geldt dit vooral alleen nog voor gebieden waar de regen veelal is uitgebleven.

Brand Loonse en Drunense duinen, 12 april

Luchtvochtigheid ~31%, temperatuur 23 graden, windsnelheid 7 m/s (windstoten 11 m/s)

Vegetatie: naaldbos en deels loofbos met strooisellaag en gras (pijpenstrootje) ondergroei.

Opvallend waren de verbranding van 100-hr fuels. Deze zijn 'beschikbaar' na de langere droogte. Naar schatting is er 42 hectare verbrand.

1 Bron: 112delangestraat.nl

Bron: B. Verhoeven

Brand Mariapeel, 12 april

Luchtvochtigheid rond 28%. Temperatuur 24 graden, windsnelheid 5 m/s (windstoten 8 m/s). Kleinschalige brand in bosgebied met zowel loof als naaldhout, voornamelijk strooisellaag en pijpenstrootje gebrand.

2 Bron: www.ed.nl

Basis meteorologische parameters

Parameter	-----
Windsnelheid	Vr: 1-2 m/s in het binnenland. Met name in het zuidwesten (Zeeland) en noordoosten 3 tot lokaal 4 m/s. Windstoten 4-6 m/s, met name in de kustgebieden lokaal 7 m/s. Za: 6-7 m/s in het zuidwesten en westen. Elders 4-5 m/s. Laagste waarden in het uiterste oosten en noordoosten: 3 m/s. Windstoten 10-11 m/s in het zuidwesten en zuiden. Elders tot 6-7 m/s. Zo: Afnemend gaandeweg de dag. 's Ochtends nog rond de 3-4 m/s. In de middag vooral alleen nog het noordwesten en noorden rond de 4 m/s. Windstoten in het noorden 's middags 6-7 m/s. Bij buien in het zuiden lokaal sterkere windstoten mogelijk. Elders bij de afnemende wind ook afnemende windstoten tot 3 m/s. Ma: Met name in het zuiden 4-6 m/s. Elders minder. Windstoten dan ook oplopend met maximale waarden van zo'n 10 m/s in het zuiden.
Windrichting	Vr: <u>Zeer variabel</u>. In de middag in de zuidelijke helft van het land een veelal zuidelijk component (ZW tot ZO), in het noorden van het land veelal noordelijk (NW tot NO) Za: Noordoostelijk. In het noorden meer noordelijk. Zo: Noordoostelijk, in de middag met de afnemende wind meer draaiend naar oostelijk Ma: Variabel en vrij onzeker. Waarschijnlijk in grote lijnen eerst zuidoostelijk, vanuit het zuiden en gedurende dag meer draaiend naar zuidwestelijk.
Temperatuur	Vr: 11 in het noordoosten, oplopend tot 17 in Zeeland. Za: In de nacht lichte vorst (tot -1) in het noorden. In het binnenland rond de 0-2 graden. Overdag 17 graden in het zuiden, 15 in het midden en 13 in het noorden. Zo: In de nacht wederom tot -1 in het noorden, maar 5 graden in het midden en 8 in het zuiden. Overdag 15 in het noorden, 18-19 in het midden en zo'n 21 in het zuiden. Ma: Minima 's nachts rond de 7 graden. Overdag maximaal 16-19 graden, met de hoogste waarden in het zuidoosten of oosten van het land.
Luchtvochtigheid (laagste waarden 's middags)	Vr: Tot 30% in de westelijke kustgebieden. Regionaal komt elders in de westelijke helft van het land rond de 35-40% voor. Rond de 60-70% in het oosten en noorden van het land. Za: Rond de 35-40% in het westen. Elders veelal 40-50%. Met name in het uiterste zuidoosten en noorden nog iets hoger (55-60%) Zo: 40-50% (mogelijk nog iets lager) in het noorden. Naar het zuiden toe rond de 50-60%. Ma: In het binnenland is rondom de 50% mogelijk. Waar precies, is nog onzeker. Grootste kans lijkt voor het zuidoosten en oosten te zijn. Elders ligt het hoger, waaronder waarschijnlijk de duingebieden aan de kust.

Neerslag	Vr: In de ochtend lichte regen in het oosten. In de middag daar nog een enkele bui. Elders droog. Neerslagsommen veelal niet hoger dan 5 mm. Za: Droog. Zo: Gaandeweg de middag en in de avond in de zuidelijke provincies vanuit het zuiden buien, mogelijk met onweer. Bij de buien kan <u>lokaal</u> in een kortere tijd veel regen vallen, zo'n 20-30 mm. Ma: Gedurende de nacht schuift de neerslag verder noordelijker. In de middag zijn er waarschijnlijk weer buien in de noordelijke helft van het land. Er is dan ook weer kans op wat onweer. Bij de buien kan <u>lokaal</u> in een kortere tijd veel regen vallen, zo'n 20-30 mm.
Overige opmerkingen	De luchtvochtigheid herstelt zich 's nachts altijd goed met waarden veelal boven de 80%. Er kan dan ook regionaal nevel of mist voorkomen. Met name de maandag is qua meteo-beeld nog vrij onzeker.

Pyro-convectie

Met name vrijdag en zaterdag is regionaal de luchtvochtigheid nog aan de lage kant en is de atmosfeer ietwat stabiel. De kans is niet groot, maar indien een grootschalige natuurbrand voorkomt, is er een kansje op convectief brandgedrag.

In de avonden en nachten, zeker bij een gebrek aan wind, kan eventuele rook nabij de grond blijven.

Verwacht brandgedrag

Type brandgedrag				
	Vr	Za	Zo	Ma
Vegetatie-gedreven				
Windgedreven		Vooral in het zuidwesten		
Convectief				

In bovenstaande tabel hebben de kleuren de volgende betekenis:

GROEN: Kleine kans op.

GEEL: Matige kans op.

ORANJE: Redelijke kans op.

ROOD: Grote kans op.

Wat kun je bij welk brandgedrag verwachten?

Vegetatie-gedreven: Deze branden komen veelal voor bij dagen met weinig wind. De natuurbrand wordt gedreven door (veranderingen in) vegetatie en hun brandbaarheid. De branden hebben niet altijd een duidelijke kop, flank en staart. In het algemeen verspreiden deze branden zich minder snel

Windgedreven: Deze branden komen voor op dagen met relatief veel wind. De natuurbrand zal een vrij duidelijke kop, flanken en staart hebben met de hoogste intensiteit aan de kop en de laagste intensiteit aan de staart. Deze branden kunnen zich, afhankelijk van de windsnelheid en de vegetatie, snel verspreiden.

Convectief: Deze branden ontwikkelen een interactie met de atmosfeer als gevolg van onstabiele condities. De pluim staat relatief recht omhoog en kan een hoge stijgsnelheid hebben. Bij deze branden zijn vaak de kop, flanken en staart nog te identificeren, maar er bestaat het risico dat de brand spontaan versnelt of verandert van richting, waardoor een (deel van de) flank verandert naar de kop van het vuur. Met deze onzekerheid moet rekening gehouden worden.

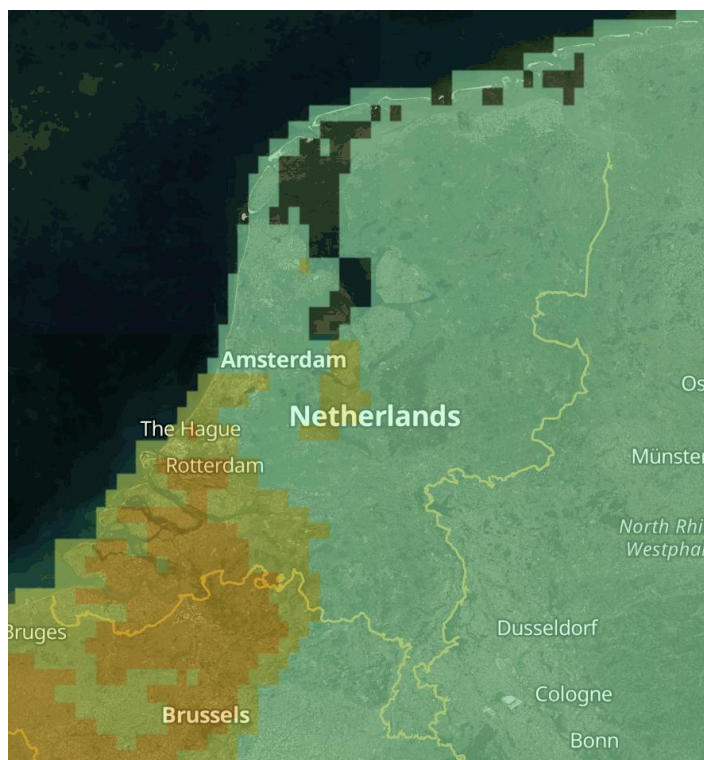
Vooruitblik langere termijn

Het wisselvallige beeld houdt eerst nog even aan, maar er zijn signalen dat gaandeweg de tweede helft van volgende week we weer een weerbeeld krijgen te zien waarbij hogedruk meer invloed heeft, wat betekent dat het droger en zonniger kan worden. Hoewel hier nog geen grote zekerheid in zit, lijkt de kans op een dergelijk 'geblokkeerd' patroon wel groter te worden. Het is daarbij ook mogelijk dat er weer een drogere (oosten)wind op kan steken. Maar de komende dagen verlopen eerst nog wisselvallig.

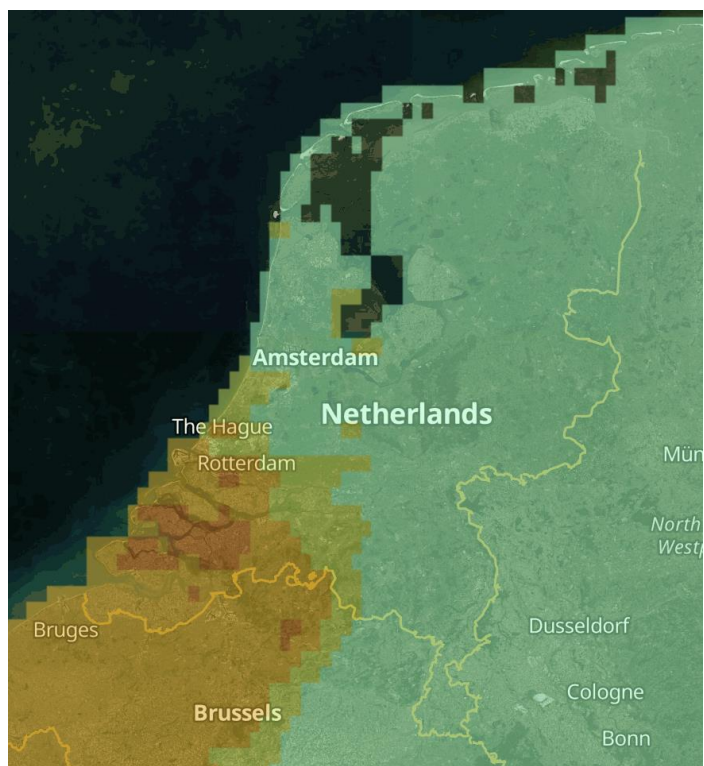
Bijlagen

Systematiek EFFIS

Goed om kort toe te lichten is dat de systematiek van EFFIS de afgelopen tijd is aangepast. Er is een extra categorie toegevoegd ('very extreme'), waardoor de donkerrode kleuren in Nederland minder snel op de kaarten zullen verschijnen. Dat vraagt om goede interpretatie van EFFIS, omdat de waarden die nu op de kaarten staan vergelijkbaar zijn met april 2020 (ten tijde van de Peel- en Meinwegbrand), maar het kaartje nu dus een andere kleur heeft.

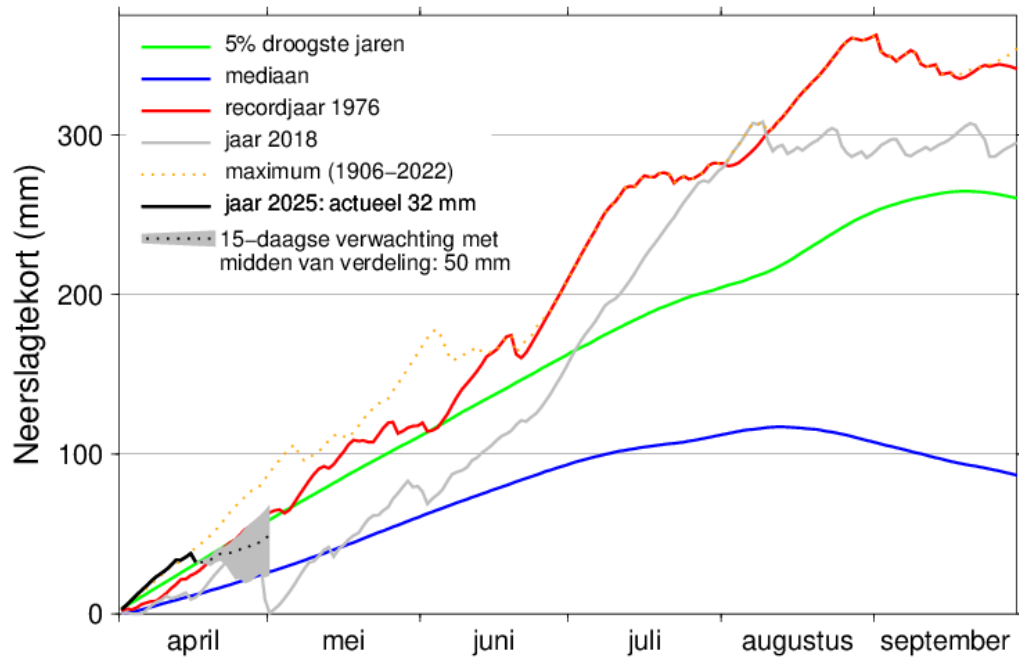
Bijlage 1: Verwachte “FFMC” voor zaterdag. Bron: EFFIS/ECMWF.

Bijlage 2: Verwachte “Initial spread index” voor zaterdag. Bron: EFFIS/ECMWF.

Neerslagtekort in Nederland in 2025

Landelijk gemiddelde over 13 stations

(c) KNMI, bijgewerkt 2025-04-17, 10:32 UT

Bijlage 3: Het actuele en verwachte neerslagtekort vanaf 1 april. Bron: KNMI

Bijlage 4: Voorbeeld van een pyrocumuluswolk boven een natuurbrand. Foto: Hans Stans bij de brand op de Strabrechtse heide, 2 juli 2010.

Disclaimer

Let op: de inschatting van het natuurbrandgevaar is geen exacte wetenschap. Deze analyse is puur ter informatie. De data dat is gebruikt voor deze analyse is publieksinformatie en komt van openbare bronnen.

De analyse is in principe bedoeld voor de landelijk specialismen rondom natuurbranden en vereist ter interpretatie enige vakkennis. Daarnaast is de verwachting enkel in grote lijnen en voor heel het land bedoeld. Gedurende de dag en regionaal kan het weer wat variëren. Bij een grootschalige en/of langdurige natuurbrand is een lokale analyse van de weersomstandigheden daarom van belang.